

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **33** let

“Meje mojega jezika so meje mojega sveta”
Ludwig Wittgenstein

Društvo Dvig - UTŽO Dragomer se sprašuje, če poznamo begunce

Pomembno vprašanje, kajti človeška narava je takšna, da zavrača neznanost. Toda “čigar zgodbo poznamo, ni več tujec”, pravi Slavoj Žižek. Tudi sicer bi nam zgodbe beguncev morale biti blizu, kajti “vso zgodovino naše civilizacije zaznamuje preseljevanje, prostovoljno ali prisilno. Tudi sami smo priseljenci.” Študijski krožek *Begunci, ali jih poznamo* - deležen je sofinanciranja Ministrstva za izobraževanje - je izdal tudi svoj predstavitveni listič z zapisom misli gostujočih predavateljev. *Anica Mikuš Kos* pravi, da imeti malo nemalokrat pomeni dajati več in raje. 1,7 % prebivalstva lahko tvorijo priseljenci, sicer dežela pač ne more biti krščanska! Trdi Ervin Hladnik Milharčič. Uničevanje kulturne dediščine je uničevanje človeškega spomina, ki spominja na odmiranje možganov (prof. dr. Verena Vidrih Perko)

Umetnost združuje. Ustanove sprejemnice bi potrebovale več znanja Ljubljana, 6. januar 2017

Učenci Zavoda Janeza Levca - prišli so v spremstvu vzgojiteljic - so si želeli spoznati UTŽO Ljubljana, vstopiti v njene prostore in srečati študente te univerze. Zvedavi mladi obiskovalci so gibalno in senzorno ovirani, zato njihovo vključevanje v javna

okolja zahteva znanje tudi pri tistih, ki te mlade sprejmejo medse, četudi le za kratek čas. Kako uspešno je vključevanje mladih v druga okolja, je odvisno od intenzivnosti vključevanja, od zmožnosti mladih, na katerih je treba graditi in od ovir, ki jih morajo mladi in vzgojitelji premagovati. Spoznanje? Občasno vključevanje mladih zahteva več znanja ustanov sprejemnic in boljše poznavanje posameznikov, ustvarjalno iskanje skupnih področij in zmožnosti. Izhajanje iz tega, kar ljudje zmoremo in imamo radi. Učencem so na UTŽO Ljubljana predstavili zbornik slikarskih del Želve urednika mag. Mirana Eriča in keramične podobe, ki so jih izdelali »keramičarji« pod vodstvom mentorice Lučke Šičarov. Obiskovalce in starejše študente sta najbolje združili pesem in risba.

Starost brez meja je virtualna konferenca Svetovne univerze 50+ Januar, 2016

Nastajajo webinarji skupaj s strokovnjaki iz vsega sveta. Veliko se lahko naučite, zveste, naredite skupaj. S tistimi, ki se prijavijo, sodelujejo strokovnjaki. Teme so teme starejših: zdravje, dobro počutje, tehnologija, inovacije, podjetništvo starejših, vloga mednarodnih institucij kot so UNESCO, Encore org. upokožitev, nega, potovanja, stanovanje, finance, mobilnost, aktivizem in ageizem, duhovnost. Med strokovnjaki za izobraževanje starejših je tudi *prof. dr. Ana Krajnc*, predsednica SUTŽO. <http://agewithoutborders.net/#speakers>.

Svilna pot je vse kaj drugega kot le pot trgovanja s svilo - Enajsta šola v knjigarni Ljubljana, 3. januar 2016

Svilna pot ni bila le pot trgovanja, marveč predvsem srečevanja, povezovanja, medsebojnih jezikovnih, kulturnih, religioznih, filozofskih, vrednostnih vplivov. Bila je srečanje civilizacij. *Mentorica, izr. prof. dr. Helena Motoh* je opozorila na vozlišča na tej poti, vozlišča, kjer so se vsi ti vplivi križali, podobno kot se danes križajo na avtocestnih postajališčih, le da so ti manj obsežni in bežnejši. Ob svilni poti so nekoč rasli polisi, jedro zahodnega vpliva. Kakšne so današnje geo-politične strategije Kitajske, ki do neke mere sledijo nekdanji svilni poti, tudi o tem je bil govor v tej Enajsti šoli. *Prof. dr. Jože Gričar* pa nas opozarja tudi na e-svilno pot.

Več: <http://eregion.eu/eregions/new-silk-road/>

RefugeesIn cinema for refugges' social inclusion ali Begunski časi na SUTŽO

Spremljajte <https://www.facebook.com/ProjectRefugeesIN/> stran FaceBook in spremljali boste delo članic projekta Begunski časi in SUTŽO. V ospredju so nekateri koncepti: prebežniki, psihološki odnos do prebežništva, različnost kultur, medkulturno učenje, dokumentarni film, vključevanje beguncev v družbo,

premagovanje družbenih in individualnih stereotipov o beguncih. Ker se v projektih učimo tudi za mizo, smo kosili pod Plečnikovimi arkadami njegovih Mesarskih Žal (Ljubljanski trg) in v restavraciji Skuhna, ki jo vodijo begunci. V vseh primerih je šlo za srečevanje kultur. Pripravili smo tudi kratko vizuelno predstavitev uvajalnega sestanka projektnih partnerjev v Ljubljani (Karina Sirk). Naša naloga je zdaj preučiti litvansko, slovaško, češko, romunsko in slovensko filmsko zakladnico na temo begunstva in posledic tega pojava. Odkrivanje nas navdušuje. Projekt Begunski časi je projekt Erasmus+ in je deležen sofinanciranja Evropske unije.

Znanje o starejših bo odslej potovalo med Slovenijo, Latvijo, Litvo in Španijo Riga, 16.-17. december 2016

Z uvodnim sestankom v Latviji smo postavili temelje sodelovanju Slovenske UTŽO in projektnih partnerjev v projektu *Spodbujanje izobraževanja starejših nad 50 let*, P3AE (raziskovanje stanja v izobraževanju starejših). V teh državah ne poznajo celostnega izobraževanja starejših, ki bi obsegalo izobraževanje za različne skupine starejših in izobraževanje o njih, kampanjo za prepričevanje javnosti, raziskovanje področja, svetovanje za dejavno staranje, izobraževanje za dejavno državljanstvo, dialog državljanov, zagovorništvo, razvoj družbeno angažiranih izobraževalnih programov za starejše. V Latviji izobraževanje starejših zanima organizacijo, ki povezuje občine z nevladnimi organizacijami, v Litvi je izobraževanje starejših na programu izobraževalne organizacije za odrasle, v Španiji prav tako. Posebnost Španije oziroma Katalonije je, da starejši sami skrbijo za svoje prostore, kar jih poveže v odgovorno skupnost. Imajo posebno znanje za umeščanje starejših invalidov na trg dela. Projekt je v okvirnem programu Erasmus+ in je deležen sofinanciranja Evropske unije. Na slovenski strani ga vodita Dušana Findeisen in Karina Sirk.

Skupnost dobrih sosedov in skupnostni pogled na starejše Beograd, december 2016

Beograd ima svojo "družbeno odgovorno občino" Staro mesto (srb. Opština Stari grad), ki tako kot nekatera nemška ali danska mesta redno prireja zборе krajanov, kjer ti razpravljajo o svojih skupnih potrebah. Sklad za človeka dostojno staranje *Dr. Laza Lazarević (pokojni gerontolog) je občini predlagal, da se uresniči projekt Ustvarjanje skupnosti dobrih sosedov*. Sosed je v Srbiji od nekdaj posebno vredna "institucija", tako da je projekt naletel na dobro kulturološko podstat za svojo rast. Skupnost dobrih sosedov zdaj šteje že 400 članov, med njimi trideset kulturnih, izobraževalnih, zdravstvenih, socialno-varstvenih ustanov, nekaj družbeno odgovornih podjetij, predsednikov hišnih svetov in posameznikov. Posebno mesto v tej občini, tudi izobraževalno in kulturno, je dano starejšim in starejšim strokovnjakov. (Vir. Lidija Jevremović)

Čemu služi zgodovina umetnosti?

Ljubljana-Šempeter, 2016

Študenti umetnostne zgodovine na UTŽO Ljubljana pri mentorici dr. Rajki Bračun Sova so bili na študijskem izletu tudi v Šempetru. V antiki je tam vodila rimska cesta z Ogleja proti Ptuj. V okolici so imeli posestva rimski veljaki in upravniki iz Celeie in nekateri med njimi so svoje grobnice postavili prav v šempeterski rimski nekropoli. Študenti so prisluhnili mentorici razlagi, ob tem različno razmišljali o tem, kaj jim kaj pomeni: »Bogatost teh reliefov«. »Te zgodbe so za razumevanje kasnejše zgodovine zanimive«. »Da je bila vzgoja naroda tudi v tem, da se narod česa boji!« »Zgodbe so po svoje poučne. Da potegneš kakšen dober moto ven.« »Meni je bilo zanimivo, kako so vse simbolno delali. Vse je imelo nek pomen. Zgodbe so poučne!« »Znaš sklepati, da če se je to nekoč zgodilo, da se lahko spet zgodi.« »Meni je bila všeč razlaga antičnih mitov. Prikažejo daljno zgodovino, nekaj, kar je daleč, daleč. Jaz se jih na novo učim.« »Ti miti so živi, se ponavljajo skozi zgodovino. So življenjski.« »Ti bogovi so imeli človeške napake.« »Pa kako je lepo izklesano! Pa kako so sestavili skupaj! To mi je bilo všeč.«

Pogled na starost in staranje s perspektive nemških politik

Berlin, 2016

BAGSO (Nemško nacionalno združenje organizacij starejših) je nedavno organiziralo 11. Dan starejših 2015 v Frankfurtu. Naslednje bo leta 2018. V prilogi se nahajajo pregled organizacij starejših, nedavne pobude uresničene v Nemčiji, ter podatki o vlogi BAGSO v Evropi in mednarodno ter Sedmo vladno poročilo o staranju. Poročilo bo izšlo leta 2016. Vsebovalo bo konkretne predloge za delovanje in vzdržne politike glede starejših v lokalnih skupnosti.

BAGSO- EN: <http://www.bagso.de/bagso-german-national-association-of-senior-citizens-organisations.html>

German Senior Citizens' Day 2015: EN brochure 2015: http://www.deutscher-seniorentag.de/fileadmin/user_upload/redaktion/PDFs_und_Docs/Dokumentatione

[n Erklärungen/WEB BILDDOKU DST englische fassung Photographic Record.pdf](#)

The Seventh Government Report on Older People: <https://www.dza.de/en/policy-consulting/geschaeftsstelle-altenbericht/seventh-report-on-older-people.html>

(Vir: Elke Tilpeman)

Pričakovana življenjska doba je zelo različna *Camille Renard - Radio France*

Ko je moškemu na visokem vodilnem delovnem mestu 35 let, lahko pričakuje, da bo v poprečju živel še 49 let, delavec zgolj 42 let. Razlika med njima je torej šest let. Pri ženskah je pričakovana življenjska doba 3 leta več (52 let/45 let). Kakovost in dosegljivost zdravstvenih storitev je pri tem drugotnega pomena. Pomembnejše so delovne okoliščine, dolžina delovne dobe, skrb za lastno telo, prehrana in način življenja na splošno: uživanje alkohola, tvegano obnašanje, kažejo francoski podatki. Po podatkih ZPIZ pri upokojitveni starosti 65 let moški v pokoju preživijo v povprečju 18 let, ženske 20.

Prosti čas pomeni, da se lahko svobodno vključimo v karkoli

Če želimo povečati udeležbo v izobraževanju starejših, moramo razumeti njegovo vlogo predvsem z vidika tistih, ki se učijo (individualna motivacija, posebni družbeni in psihološki dejavniki v ozadju motivacije). Kako to, da se nekateri starejši vključijo v izobraževanje, drugi ne? Kakšna je pahljača motivov in koristi tega izobraževanja? Swindell (1993), Krajnc (2017) jih razporedita v dve skupini: *pridobivanje znanja* ali usmerjenost v dosežke, *pridobivanje odnosov* ali usmerjenost v osebo. Sem spadajo zanimanje za posebne teme, intelektualna spodbuda, iskanje pomena in splošna osebnotna rast. Zakaj ni več starejših vključenih? Razlago je iskati v socio-ekonomskih vzrokih, tj. negativnih izkušnjah s šolanjem v otroštvu in pomanjkanju sredstev. Izobraževanje starejših je prostočasna dejavnost, a prosti čas ni blago, prosti čas je v tem, da se lahko svobodno vključimo v dejavnosti iz katerega koli vzroka. Gre za izkustveni, razvojni in družbeni prosti čas starejših. Glej: Allison Miller, A. & Stafford, J. Education in a life course perspective: continuities and discontinuities. *Education and Ageing*, vol. 13, no. 3, 1998

Napovedujemo, vabimo

1.-2. februar, Sofija. Uvajalni sestanek projekta Srebrna koda. Udeležuje se ga Maša Bizovičar

7. februar ob 11.00, Ljubljana, Knjigarna Konzorcij, Slovenska 29. Enajsta šola v knjigarni. Meta Kutin: So mostovi prostor življenja v mestu?

8. februar ob 12.00, Slovanska knjižnica, Einspielerjeva ulica 1: odprtje razstave »48 od 1623« (študijski krožek Trgi, ulice in stavbe okrog nas, mentorica Meta Kutin)

9. februar ob 13.00, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6. Uvodno srečanje medgeneracijskih parov Znaš, nauči drugega – kako skupaj do cilja? Prijave: masa.bizovicar@guest.arnes.si

10.- 12. februar, Beograd. Sestanek društva DANET. Dušana Findeisen, Marija Cizelj

15. februar ob 18.00, Kulturni dom Velenje. Jubilejni dogodek ob 30-letnici UTŽO Velenje. Slavnostna govornica prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO